

Í DAG

NOKUR FÁ ORÐ UM C. S. FORESTER, MAÐURIN, SUM SKRÍVAÐI KRIGSSÖGUNA »SÖKKIÐ BISMARCK!«

C. S. Forester varð foddur í Cairo í Egyptalandi í 1899. Hann kemur frá einari kendari bretska rímbætismannaætt í Næreystri og varð tíðliga sendur til Bretlands, har hann varð upptikin á Doolwich College.

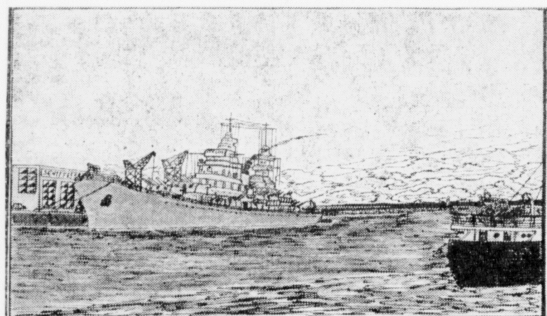
Í fyrstuni las hann læknafroði, men tá hann longu 23 ára gamalur fekk góða móttöku av síni fyrstu bók — ein kriminal-søga — gjordi hann av bert at fara at skriva bækur. Skjött kom hann til Hollywood og nógvar av bókum hansara m. a. »Sökkid Bismarck« eru filmatiseraðar.

Í 2. veraldarbardaga gjordi Forester tenastu í tí bretska tíðindamálaráðnum og fekkst við krigspropaganda. Hann var við á nógvum herflotaferðum, m. a. til Meðalhavið, har hann skrivaði bókina »Konvoy til Malta«.

Forester gjordist heimskendur, tá bókurnar um kapteyn Hornblower, sjóhetjuna frá Napoleonskrignum, komu út.

SÖKKIÐ BISMARCK!

eftir C. S. FORESTER

Slagskipið »Bismarck« í havnini í Gdynia klárt til at fara av stað.

I. SEINASTA GRANATIN UM BORD

Hetta er søgan um ein jagstur, sum skuldi fáa fylgir fyrri alla verðina. Eitt spæl um menniskjaliv á havsins stóra spæliborði, og hetta spælið varð spelt við stórum dunaskapi hjá báðum partum. Hetta var ein jagstur, sum ikki hevur mákan í søgu sjókrigssins, og her fekk tann, sum tapti, líka stóra æru, sum tann, ið vann.

Í seks samdøgur varð hesin jagsturinn. Seks samdøgur við óndum figum illveðri, froysandi sjogvar og lágthangandi skyggi, sum ikki vildu loyva einari einastu solarglæmu fara at til hendan sorgar-leik. Teir, sum tóku lut í hend-ingini, útferdu teirra verk aftur, við ljóðinum frá goysandi brotum, ýlandi stormum og ringum kulda.

Alt hetta fór fram orsakað av hendingum, sum skuldu fáa stórsta tyðning fyrri alla verðins-øguna. Hetta fór fram í eini tíð, tá ið Bretland stóð einsamt og var um-gyrt av sterkum figgjundum, men sum altíð vóru bretsar áhald-andi og treiskir, sjálvt um alheims-ins blóð dag undan degi søgdu frá stórum ósigrum.

»Stóstu partamenn hjá bretum eru knústir. Grikkaland er tikið,« segði eitt blað. »Stórt álöp á Kreta« segði eitt annað. »Lugosla-via góðbar!« »Teir bretska her-menninir fara aftur eitt helli í Norður-rika.« »Rommel gongur fram.« »Fer Hitler at taka Spá-ni?« »Scharnhorst og Gneisenau leggja bardagaklár í Brest.« »Eng-land skelvir undir lofðolopum.« Og fyrri hvørt nýtt kom, sum kom

í blóðnum, sá ein, hvussu nazist-armir vunu longur og longur fram.

Í hesum tíðarskeiðnum, hvar ið stóðan var soleiðis, var eisini roynt at avkvetta tann einasta trád-in, sum England hevði við hin ikki-nazistiska partin av heim-inum (USA) og ein sovorðin roynd er tað hesin jagsturinn snýr seg um: JAGSTURIN Á BISMARCK.

Slagskipið Bismarck lá í hav-nini í Gdynia klárt til at fara á eina longri sjóferð, aftaná at hava verið á venjingarferð í Eystur-sjónum. Bismarck var tað stórsta, vandamiklasta og mest modernu kriggsskip, sum heiminur nakran-tíð hevði sæð. Tað var í ferð við at verða fylt á tremur við útgerð, í frystirúmunum var kjot, mjøl og grønmeti til útgerðarrúmin, olja til maskinurnar, vatn, og fram um alt annað granatir í rúgvúvis. Eitt útslitid litid lokomotiv kom drags-andi við góðsvognum sum vóru fylldir við teimum reðuligu 15-tumma granatumum, sum hvør vig-aði 3 tons. Kranarnir á skipinum losaðu tær um bord og niður í krúggvismslana langt niðri í skip-inum.

Meðan alt hetta hendi, kom ein hermarneskráðgongu marcherandi eftir bryggjuni. Tað vóru nakrir loytnantar, ógvuliga ungir og ný-komnir frá hermarnaskúlanum, sum nú komu fram imóti land-gongdini í stívasla pussi. Allir fóru um bord, og stillaðu upp á átturdekkjum vendar móti brúnni. Beint sum teir vóru komnir um bord, hoyrdu teir eina rødd røpa: Seinsas granatin er um bord! Og

nú fóru allir arbeiðsmenninir út gjøgnum portid í hegninum, sum umgyrd alt kailókið. So frægt, sum teir dugdu at siggja, vóru bert marinarar eftir niðri á bryggjuni, og nú kom Lütjens admiralur út á brúnna og gekk yvir at hátalara-num.

Hann bjóaði teimum øllum at vera vælkommar um bord, og greiddi teimum frá, hví teir skuldu við. »Ettanin var at teir, tá ið sjó-ferðin var av, skuldu greiða øllum heiminum frá teimum sigrum, sum teir høvdu verið vitni til. Teir vóru nú umbord á tí stórsta og sterkasta kriggsskipinum í øllum heiminum, og teir fóru at fáa nok-ur spennandi upplivisi. Onki skip í tí bretska flotanum kundi meta seg imóti »Bismarck«, og onki størri skip sigldi skjótari. Tær bretska »konvoyirnar« breiddu seg nú kring um alt Atlantshavið, men hesum skuldi »Bismarck« skjött fáa enda á saman við »Prinz Eugene, sum skuldi vera við á hesari oyð-i-leggissiferðini. Bretland stótleik-ar, »Queen Elizabeth« og »Queen Mary«, sigldu nú tvørtur um At-lantshavið úttan verju, áttand-teirra miklu ferð, men Bismarck sigldi skjótari, enn bæði tvey. Hvat vildi heiminur siga, tá tað frættist, at »Queen Mary« varð skotin í sor við 10.000 hermenn-um um bord?

Einar tær sovorðnar hendingar, og Bretland tordi ikki at senda eitt einasta handilsskip tvørtur um Atlantshavið aftur. So leingi »Bis-marck« kundi vera á Atlantshav-inum var handlin hjá Bretlandi sprongdur, og tað bretska fólkid vildi skjött doyggja í hungri. Lütjens hevði sjálvur fyrr furað Atlantshavið runt sum hægstur á »Scharnhorst« og »Gneisenau«, og tá hevði hann søkt 1/4 mili, tons bretska skip, men nú kundu teir seta sær 2 milj, tons sum mál og gera eitt slag móti Bretlandi, sum tá aldri aftur vildi forvinna.

Niðri á bryggjuni var ið ein einkultur arbeiðsmaður, sum krögv-aður aftur undir nokrum góðs og var við at pakka greiðsmár hjá sær saman. Hesin maðurin hoyrði orðini um Atlantshavið og um »Queen Mary«, og tá ið røðan hjá Lütjens var lögur fór hann røliga gangandi oman eftir bryggjuni. Pappir hansara vóru í orðan, tá hann visti politivaktinum við portinum tve.

Marinararnir vóru nú byrjaðir at loysa endarnar, og »Bismarck« bakkaði frá, og stendvi við fullari ferð gjøgnum havnina og út í Eystursalt.

II. EITT LOGID TELEGRAMM

Úti á endanum á einu mola í einari havn onkustaði í Svørki, sat ein civilkleddur maður á seiða-bergi. Rundan um har hann sat, vóru tyðlig prógvi fyrri, hvussu umhyggiliga Svørki royndi at verja sína uttanvaltaðu stoðu, og hvussu umhyggiliga teir varðu seg móti einum bráðalopi. — Svenskir hermenn og politistar gingu uttan

stoð fram og aftur niðri við strondina og kikaðu út yvir havið. Maðurin sat har í fleiri tímar, at sin matpakka, fekk sær nýtt agn og fekk av og á onkran fisk. Tað var nær við sölsetur, tá hann sá nak-rar myrkar skuggar móti suðuri. Hann hevði ein kikara um hálsin, skjött skræddi hann hann upp og hugdi leingi, tók hann so burtur og hvaldi: eyguni eina lotu og hug-di so leingi aftur, Lú, har var einki at fara skeivur av. Hann á-tveir skuggar, sum vóru nestan sama slag, bert var annár nógv minni: »Bismarck« og »Prinz Eugene«, og í fylgi við teimum fleiri handilsskip, 11 í tali. Mað-urin skundaði sær at taka tráðuna og sleppa gjøgnum vaktina, og sið-aní rann hann niðan gjøgnum gøt-una framvið posthúsið.

Nakrar minuttir seinri kom ein eldri breti inn á tað sama post-húsið. Hann setti nokur fá orð á eitt telegrammskjal og rætti tað inn yvir dæskin.

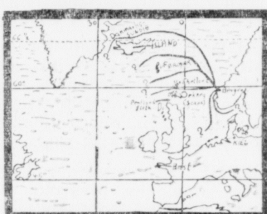
Konan, sum sat innanfyri fás adressuna, og gjordi alt fyrri eitt tekin til ein politist, sum stóð y-viri við hurðina. Hann kom har-yvir og fór beinanvegin at seta spurningar. Adressan var eitt felag í London og telegrammið segði bert: »Props og tímbar á veg upp, í minsta lagi 11 point.« Tað var »Hvat er hatta fyrri eitt felag?« »spurdi politisturin. »Eitt treini-flutningafelag — øll kenna tað.« »Hvat hevur hetta telegrammið at tyða?« Bretin kom við einum góð-um svari, og visti sín pappir. So segði politisturin, at telegrammið kundi sendast og bað síðan orsak-»Tygum mugu jú skilja, at vit mugu verja okkara uttanvaltaðu stoðu.«

Í London byrjaði ein telegraf-lykil at klikkja. Ein kona tók sær av telegramminum á vanligan hátt, men ein eftirlitsmaður beit merki í adressuna. »Eitt eygablikke, segði hann og tók eitt pappir fram. Eina lotu seinri fór eitt sendi-boð á motorsyklu fúkaðgj gjøgnum gøturnar í London. Hann stoð að við admiralteshúsinu og gav telegrammið til ein serjant.

Skjött fór tað frá hond til hond, og endaði hjá einum kontraadmi-ral. Tað var tá tann 21. maí, kl. 8 á morgni. Endiliga var tele-grammið har: »Props og tímbar á veg upp.« Hann hugdi at kortinum yvir Eystursjónum, sum hekk har á vegginum, fann assendingarbylin, Malmö, og opnaði eina kodabók. »So« segði hann til ein annan ad-miral, »Bismarck« er sloppin til sjós. Á veg norður gjøgnum Kattegat. Her« Hann peikaði á kortið. »Ja,« segði hin, »hann hevur jú verið á venjingarferð í Eystur-sjónum teir seinastu 4 mánað-arnar. Tað var fyrri nevðini endil-iga aftur at hoyra okkurt um hann.« »Prinz Eugene er við og 11 handilsskip.« »So munnu teir ætla okkurt.« Eg fari inn til ad-miralin alt fyrri eitt. Admiralurin var sjálvur til staðar í hovuðsróm-inum fyrri sjókriggsførlu, og tá ið

kontraadmiralurin segði honum frá tíðindunum, boygdi hann seg yvir kortið og peikaði á ymisk stød við einum blýanti.

»Bismarck sloppin út. Mja, tað kund: væl vera hent á einum verri tíðarskeiði, enn nú, men ikki stórt verri. Figgjndin spyr okkum merkiliga nokk ongantíð um tað, hann ger, kemur okkum væl við. Tygum vísa væl, at álöp á Kreta er byrjað. Cunningham hevur ríkiligt at gera í Meðalhavinum, »Sommerville« er upptikin við Gibraltar, »Scharnhorst« og »Gneisenau« leggja í Brest, teimum mugu vit ansa eftir, tí teir kunnu sleppa út, hvørja lotu, tað skal vera. Tað eru »konvoyir« her og har — yvir alt Atlantshavið. »Prince of Wales« er ikki lögur við royndar-túrin, langt frá. Ein kann ikki á nakran hátt siga, at hann er klár-ur til bardaga enn, og »Victorious« á sama hátt.

Hvønn vegin fer »Bismarck«???

Hvat vil »Bismarck« gera, tá ið hann kemur út í rúman sjógv? Hann hevur handilsskip við, men tæy fara skjurt bert til Noreg, to mugu vit ansa eftir allastaðni. Har liggja Føroyar og har Island. Mær hevði ikki dánt eitt álöp nakrastaðni har. Tað hevði verið ringt, og um ættanin hjá »Bis-marck« er at sleppa heilt út í At-lantshavið, hvønn vegin fer hann so? Pentland Firth? Fair Isle? Eystan fyrri Føroyar? Vestan fyrri Føroyar? Danmarksund? Hvár? Har eru í túsundvis av sjómilum, og nógv. nógv ov fá skip til at verja.« »Og ikki eitt einasta, sum kann meta seg við »Bismarck« síre segði admiralurin. »Tað nøyðist eingin at siga mær,« segði admiral-urin, og gekk framanundan inn á kontóri sitt. »Men syrgi í hvussu er fyrri at siga verjusskipinum frá. Eg vil gjarna hava eitt loftundir-søkili av norsku strondini, við bi-letum. Hetta telegrammið er sent fyrri 8 tímum síðani. Hann kann vera ... Passarin byrjaði at »aspá-serae yvir kortið ... Hann kann vera allastaðni frá Bergen og suður eftir. Fotografiini skulu vísa alt logid fram við suður-strondini á Noreg.«

»Eg skal lata ordan fara við-ari, sir.«

Klokkan var nú níggju.

(Framhald.)

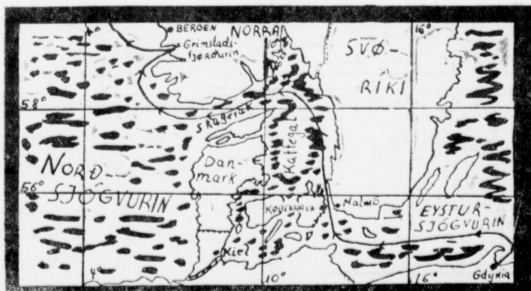

Eitt óhapp kemur sjáðan einse-malt. Ofta kemur poliðið heint aftaná.

OV TÍKKUR

Ein maður, ið vegaði 112 kg var nýliga tikin inni á einum apo-teki á Chicago.

Hann royndi at stjola ein pakka við avmærging-pillarum.

Leiðin hjá »Bismarck« úr Gdynia og norðureftir.